

13.11.2024

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE

Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry:n asiantuntijalausunto asiassa KAA 5/2024 vp Turkistarhaus historiaan – Oikeudenmukainen siirtymä turkistarhattomaan Suomeen

1. TAUSTA

Kansalaisaloite KAA 5/2024 vp Turkistarhaus historiaan – Oikeudenmukainen siirtymä turkistarhattomaan Suomeen ("**kansalaisaloite**") on jätetty Kansalaisaloite.fi-verkkopalveluun 4.9.2023. Kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että valtioneuvosto ryhtyisi lainvalmistelutoimenpiteisiin turkistarhauksen kieltämiseksi oikeudenmukaisella tavalla. Kansalaisaloite on luovutettu eduskunnalle 9.9.2024. Lähetekeskustelussa 19.9.2024 asia on lähetetty maa- ja metsätalousvaliokuntaan ("**MMV**"). MMV on pyytänyt Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry:tä ("**FIFUR**") toimittamaan kansalaisaloitteesta kirjallisen lausunnon viimeistään 13.11.2024 klo 12.00 mennessä. FIFUR lausuu kansalaisaloitteesta kunnioittaen seuraavaa.

2. FIFURIN ASIAANTUNTIJALAUSENTO

2.1 FIFURista ja turkistarhauksesta Suomessa - yleisesti

FIFUR on jäsentensä – Suomessa turkistarhausta harjoittavien suomalaisten yhtiöiden – edunvalvonta- ja koulutusjärjestö, joka on perustettu vuonna 1928. FIFUR on myös kirjanpitolain mukaisesti muodostetun FIFUR-konsernin emo-organisaatio, sillä FIFUR ja sen jäsenyhdistykset omistavat määräysvallan pörssilistatusta, suomalaisesta turkishuutokauppayhtiö Saga Furs Oyj:stä.

FIFURin seitsemän jäsenyhdistyksen jäsenenä on yhteensä noin 400 suomalaista turkistarhausta harjoittavaa perheyrittäjästä. Näistä suurin osa sijaitsee neljässä pohjalaisessa maakunnassa. Yrityksiä on lisäksi esimerkiksi Kainuussa, Itä-, Keski- ja Kaakkois-Suomessa. Turkistarhausta harjoitetaan useilla muuttotappioalueilla. Se työllistää maahanmuuttajia. Kyse on merkittävästä ja vanhasta kotimaisesta elinkeinosta.

Turkistarhaus on *alkutuotantoa*, kuten maanviljely. Turkistarhauksessa pääasiallinen lopputuote on eläinten turkikset. On huomionarvoista, että myös turkiseläinten ruhot hyödynnetään kaupallisesti. Ruhojen eläinrasvasta tehdään biopolttoaineita ja turkiseläinten lantaa käytetään peltolannoitteena ja siitä valmistetaan biokaasua. Ruhoista ei siis synny jätettä kaatopaikoille. Suomessa turkiseläimet syövät teurassivutuotteiden lisäksi roskakalaa, puhdistuen vesistöistä fosforia ja parantaen roskakalan vaihdannallista arvoa.

Suomalaiset turkikset ovat laadultaan maailman parhaimpia ja elinkeino on yli sata vuotta vanhaa. Suomalainen turkistutanto on miltei täysin kaupallista vientiä Suomesta. Parhaimpina vuosina turkistutannon arvoketjun verotuotto Suomen valtiolle on ollut noin 100 miljoonaa euroa.

FIFUR painottaa myös, että turkis on pitkäkestoinen luonnontuote, jonka käyttöikä on vuosikymmeniä. Turkis on kuitenkin kierrätettävä ja täysin maatuva materiaali.

2.2 FIFURin tiivistetty näkemys kansalaisaloitteeseen

Turkistarhauksen kieltävää lakia ei tule säätää.

Samankaltainen keskustelu turkistarhauksen kieltämiseksi on käyty vuonna 2013. Silloin eduskunnan käsittelyyn päätyi kansalaisaloite *Turkistarhaton Suomi M 1/2013 (KAA 1/2013) – Laki eläinsuojelulain 22 §:n muuttamisesta*, joka hylättiin. Samaan lopputulokseen tulee FIFURin näkemyksen mukaan päätyä myös nyt ja asiaa pitää joka tapauksessa arvioida perustuslakivaliokunnassa, jos kansalaisaloitteen käsittelyä edistetään eduskunnassa.

FIFURin keskeiset syyt kansalaisaloitteen hylkäämiselle ovat:

1. Suomalaisen turkistutannon kieltämiselle ei ole perustuslain mukaisia edellytyksiä, sillä kyse on elinkeinovapauden ytimen loukkaamisesta ja turkistutannon alkutuotanto on sallittua ja pysyy sallittuna Suomen ulkopuolella, jolloin Suomessa olisi silti sallittua myydä ja käyttää Suomen ulkopuolella tuotettuja turkiksia.
2. EU:n tasolla ei ole annettu vastaavaa, kokonaisen elinkeinon kieltävää säädöstä, kun elinkeino on muutoin sallittua EU:n ulkopuolella. EU-oikeudessa ei mahdollisteta myöskään turkiselinkeinon kieltoa.
3. FIFURin jäsenten turkistutannossa eläinten hyvinvoinnin sääntely on jo maailman tiukinta ja FIFUR kehittää jatkuvasti tätä sääntelyä sertifiointiohjelmillaan.
4. Suomalainen turkistutanto tuottaa Suomen valtiolle merkittävästi työpaikkoja, viennin arvoa ja verotuloja, ja elinkeinolla on positiivinen vaikutus muuttotappioalueiden työllisyyteen. Julkisen vallan tehtävänä on edistää kansalaisten hyvinvointia, työllisyyttä, toimeentuloa ja luottamusta yhteiskuntaan. Yrittäjäperheissä on kertynyt vuosikymmenten aikana vahva osaaminen ja ammattitilpeys. Suomalaista työtä ja ammattiosaamista pitäisi kunnioittaa.
5. Suomalaisen turkistutannon zoonosiriskisäntely on maailman tiukinta.

FIFUR perustelee seuraavaksi yksityiskohtaisemmin näitä seikkoja.

2.3 Yleishavainto kansalaisaloitteen seurauksista

Kansalaisaloitteessa ehdotetaan, että valtioneuvosto ryhtyisi lainvalmistelutoimenpiteisiin turkistarhauksen kieltämiseksi ja että asiassa annettaisiin

mahdollisimman nopeasti hallituksen esitys. Kansalaisaloitteen tavoitteena on siis kieltää lailla nykyisin sallittu elinkeinotoiminta, turkistarhaus. Menestyessään kansalaisaloite tarkoittaisi tämän perinteikkään elinkeinoalan alkutuotannon lopettamista Suomessa.

Kansalaisaloitteen mukainen kiello lopettaisi vain Suomessa tapahtuvan alkutuotannon. Kiellosta riippumatta lopputuote, eli turkis, olisi joka tapauksessa sallittu ja suojattu lailla ja se voisi olla vaihdannan kohteena. Toisin sanoen, vaikka turkiselinkeino lopetettaisiin Suomessa, voisi tuotantoa kuitenkin jatkaa – ja se jatkuisi – muissa maissa, joissa sitä ei ole kielletty. Näissä maissa turkisalkutuotanto on useissa tapauksissa huomattavasti väljemmin säänneltyä kuin Suomessa.

Lopputuotteen, turkiksen, ollessa kieltosääntelyn ulottumattomissa, voisi turkiksia siis yhä vapaasti tuoda Suomeen (ja EU:hun) muista maista, joissa alkutuotanto on sallittua. Lopputuotteena turkiksia voisi myös vapaasti myydä ja käyttää Suomessa. Turkisten alkutuotanto siirtyisi ja lisääntyisi vääjäämättä kiellon seurauksena kolmansissa maissa, tuotannon loppuessa Suomessa, ja näitä kolmansien maiden turkiksia myytäisiin ja tuotaisiin yhä enemmän Suomeen. Tarhaus kasvaisi siis maissa, joissa turkiseläinten olosuhteet ovat Suomea selkeästi huonommat ja lainsäädäntö eläinten hyvinvoinnista on monin tavoin väljempää tai jopa olematonta.¹

2.4 Turkistarhausta ei voi Suomen perustuslain mukaan kieltää lailla

Perustuslakivaliokuntakin on antanut aiemmasta kansalaisaloitteesta M 1/2013 vp lausunnon (PeVL 18/2013 vp). Perustuslakivaliokunnan merkittävän aseman vuoksi sen lausunnossa esitetyille seikoille on annettava huomattava painoarvo myös nyt. Perustuslakivaliokunta on aiemmin todennut, että elinkeinon kieltämistä on erityisesti arvioitava perustuslain (11.6.1999/731, ”PL”) 18 §:n 1 momentissa turvatun elinkeinovapauden näkökulmasta, mutta myös PL 15 §:n omaisuuden suoja on merkityksellinen.

Turkistarhauksen kieltäminen Suomessa johtaisi turkiselinkeinon lopettamiseen, joten lailla poistuisi elinkeinovapaus, joka turkistuottajilla nyt on.

Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä.² PL 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Elinkeinovapaudella on erittäin vahva pohja suomalaisessa lainsäädännössä.

PL 15 §:n omaisuuden suoja on tiiviissä yhteydessä elinkeinovapauteen. Perustuslakivaliokunta on todennut lausunnossaan, että PL 15 §:n omaisuuden suoja on merkityksellinen turkistarhauksen kieltämisen ja turkiselinkeinon

¹ Maa- ja metsätalousvaliokunta on todennut aiemmasta kansalaisaloitteesta antamassaan mietinnössään, että maakohtaiset kiellot ovat johtaneet tuotannon siirtymiseen muihin maihin, ks. MmVM 6/2013 vp, s. 7.

² PeVL 18/2013 vp, s. 2.

kieltämisen kannalta siten, että elinkeinon harjoittamiseen liittyvän omaisuuden arvo voi merkittävästi alentua tai pahimmassa tapauksessa omaisuus voi käydä kokonaan arvottomaksi kiellon seurauksena.³

Koska on kyse perustuslaissa säädettyjen perusoikeuksien rajoittamisesta, tulee niin sanotut perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset täyttyä. Kuten perustuslakivaliokunta on aiemmassa lausunnossaan todennut, on sallitun elinkeinon kiellolle voitava osoittaa *poikkeuksellisen vahvat perusteet*.⁴ Perustuslakivaliokunta on aiemmin katsonut, että perusoikeuksien yleisistä rajoitusedellytyksistä erityisesti hyväksyttävyy- ja suhteellisuusvaatimusta on syytä arvioida turkistarhauksen mahdollisen kieltämisen kannalta.⁵

FIFURin näkemyksen mukaan hyväksyttävyy- ja suhteellisuusvaatimusta on myös nyt syytä arvioida käsillä olevan kansalaisaloitteen yhteydessä. Lisäksi FIFURin näkemyksen mukaan myös perusoikeuden rajoitusedellytyksiin kuuluva perusoikeuden ydinalueen koskemattomuuden vaatimus on merkityksellinen, vaikka perustuslakivaliokunta ei ole sitä aiemmassa lausunnossaan arvioinut turkistarhauksen mahdollisella kiellolla.

FIFUR katsoo, että vaatimus perusoikeuden ydinalueen koskemattomuudesta tulee olla arvion lähtökohtana, kun kyse on sallitun ja laillisen elinkeinotoiminnan kieltämisestä. Sen mukaan tavallisella lailla ei voida säätää perusoikeuden ytimeen ulottuvaa rajoitusta.⁶ Ydinalueellaan perusoikeuksia ei voida lainkaan rajoittaa edes yhteiskunnallisella intressillä.⁷ Jos turkistarhaus kielletään, se rajoittaa elinkeinovapauden ydinaluetta vastoin perusoikeuden ydinalueen koskemattomuuden vaatimusta ja näin ollen tekee perustuslaissa suojatun elinkeinovapauden tyhjäksi. **Koska kyse on absoluuttisesta kiellosta, eikä suhteellisuusvaatimuksen mukaisesta intressipunninnasta, ei turkistarhauksen kieltämistä voi FIFURin näkemyksen mukaan lähtökohtaisesti lailla säätää.**

Toiseksi perustuslakivaliokunta on lausunnossaan katsonut, että sallitun elinkeinon kokonaan kieltämisestä on pidettävä luvanvaraistamiseen tai elinkeinon toimintaedellytysten tosiasialliseen vähenemiseen verrattuna huomattavasti pidemmälle menevänä puuttumisena elinkeinovapauteen.⁸

Suhteellisuusvaatimuksen mukaan rajoitusten on oltava välttämättömiä hyväksyttävän tarkoituksen saavuttamiseksi. Perusoikeuden rajoitus on sallittu ainoastaan, jos tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvien keinoin. Rajoitus ei saa mennä pidemmälle kuin on perusteltua ottaen huomioon rajoituksen kannalta olevan yhteiskunnallisen intressin painavuus

³ PeVL 18/2013 vp, s. 2.

⁴ PeVL 18/2013 vp, s. 2.

⁵ PeVL 18/2013 vp, s. 2–3.

⁶ PeVM 25/1994 vp, s. 5.

⁷ Viljanen, Veli-Pekka: Perusoikeuksien rajoitusedellytykset (2001), s. 231.

⁸ PeVL 18/2013 vp, s. 2.

suhteessa rajoitettavaan oikeushyvään.⁹ Toisin sanoen lain säätämisen tulee käytännössä olla viimesijainen keino, jolla elinkeinovapautta rajoitetaan.

Asiassa tulee siten arvioida, onko turkistarhauksen kieltäminen ylipäättään tehokas keino parantaa turkiseläinten hyvinvointia ja välttää pandemioita. **Toiseksi FIFURin näkemyksen mukaan turkistarhauksen kieltäminen Suomessa ei ole välttämätön eikä tehokas keino kansalaisaloitteessa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.**

Jos Suomessa turkistuotanto kielletään, olisi lopputuotteen, eli turkiksen, jatkojalostus (esimerkiksi vaatetuotantoon), myynti ja käyttö edelleen sallittua. FIFURin näkemyksen mukaan ei ole mitenkään kestävää taikka perusteltua, että turkistuotanto kiellettäisiin Suomessa, mutta samanaikaisesti turkistuotteiden laajamittainen käyttö ja maahantuonti sallittaisiin tunnetusti heikompien alkutuotanto-olosuhteiden maista. Tämä ei kestä eettistäkään tarkastelua.

Vaikka turkistarhaus kiellettäisiin Suomessa, pysyisi kysyntä edelleen samana ja turkistuotanto siirtyisi muihin maihin. Lisäksi muualla maailmassa ei ole yhtä tiukkaa lainsäädäntöä kuin Suomessa esim. eläinten hyvinvointi- ja zoonosiriskisäännöksiens osalta. Siten Suomen rajojen ulkopuolella eläimet todennäköisemmin kärsisivät enemmän kuin Suomessa kasvatetut turkiseläimet ja mahdollisten pandemioiden estämistoimenpiteistä ei huolehdittaisi yhtä hyvin kuin Suomessa.

FIFURin näkemyksen mukaan elinkeinon täysimittaisen kiellon sijaan lainsäädäntöä tulisi pyrkiä kehittämään entisestään eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kuten maa- ja metsätalousvaliokunta on mietinnössään aikaisemmasta kansalaisaloitteesta M 1/2013 vp todennut, voitaisiin kieltolain säätämisen sijaan kansalaisaloitteen tavoitteisiin päästä kehittämällä turkistarhausta, muun muassa huomioiden eläinten hyvinvointi.¹⁰ Täysimittaista koko elinkeinoa kieltävää lainsäädännöllistä toimenpidettä ei tämänkään kannalta voida pitää perusteltuna.

FIFUR katsoo, että perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset eivät täyty turkistuotannon kieltämisen osalta etenkin, kun kiello rajoittaisi elinkeinovapauden ydinaluetta vastoin perusoikeuden ydinalueen koskemattomuuden vaatimusta. Lisäksi turkistuotannon kieltämiselle ei myöskään ole Suomen perustuslain mukaisia edellytyksiä, sillä turkistuotannon alkutuotanto on ja olisi yhä sallittua Suomen ulkopuolella ja Suomessa olisi silti sallittua myydä ja käyttää sekä jatkojalostaa Suomen ulkopuolella tuotettuja turkiksia.

Joka tapauksessa kansalaisaloitetta tulee tarkastella ja arvioida perusteellisesti perustuslakivaliokunnassa, koska kyse on sallitun ja laillisen elinkeinon

⁹ PeVM 25/1994 vp, s. 5.

¹⁰ MmVM 6/2013 v, s. 7.

kieltämisestä, johon PL 18 §:n 1 momentin elinkeinovapaus ja 15 §:n omaisuuden suoja liittyy erittäin läheisesti.

2.5 EU-oikeudessa ei ole kielletty kokonaista elinkeinoa – EU-oikeudellisesti kieltoa ei voi antaa

Elinkeinovapaus ja omaisuuden suoja ovat myös EU-oikeudessa suojattuja perusoikeuksia. Elinkeinovapaus on turvattu muun muassa EU:n perusoikeuskirjan 15 ja 16 artiklassa ja lisäksi yleisesti EU-oikeudellisena oikeusperiaatteena. Elinkeinovapaus on tiiviisti yhteydessä omaisuuden suojaan, vaikkakin se on myös itsenäinen perusoikeus. Omaisuuden suoja on suojattu muun muassa EU:n perusoikeuskirjan 17 artiklassa.

EU:n tasolla ei ole annettu vastaavaa säädöstä, jolla olisi täysin kielletty sallittu ja lainmukainen elinkeino, jos elinkeinon harjoittaminen on kuitenkin muutoin edelleen sallittua EU:n ulkopuolella. Vastaavasti kansallisella tasolla ei ole säädetty samankaltaista tietyn elinkeinoalan täysikieltoa.

Turkistuosannon kieltämisestä on tehty eurooppalainen kansalaisaloite ”Fur Free Europe” (Eurooppa ilman turkiksia) C/2023/1559, joka on toimitettu komissiolle 14.6.2023. Eurooppalaisessa kansalaisaloitteessa komissiota kehoitetaan ryhtymään toimiin, joilla kielletään:

- i) eläinten pitäminen ja lopettaminen ainoastaan tai pääasiallisesti turkistuosantoa varten ja
- ii) tarhattujen eläinten turkisten tai tällaista turkista sisältävien tuotteiden saattaminen EU:n markkinoille.

Komissio on pyytänyt tieteellistä lausuntoa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiselta (”EFSA”) turkiseläinten hyvinvoinnista, jonka EFSA:n on tarkoitus antaa maaliskuuhun 2025 mennessä. Huomioiden EFSA:n lausunnon ja arvioinnin tulokset, komissio ilmoittaa maaliskuuhun 2026 mennessä mahdollisista EU-tason sääntelytoimenpiteistä turkistarhauksen kieltämisestä.

European Fur Breeders’ Associationin ja Fur European teettämän juridisen arvion mukaan **EU-kansalaisaloite on vastoin Euroopan Unionin toiminnan perussopimusta (TFEU), neljää EU:n perusvapautta ja EU:n toiminnan keskeistä suhteellisuusperiaatetta, eikä toimialayhdistys usko aloitteen läpimenoon.**

Lisäksi on syytä huomioida, että EU-maiden turkiseläintuotantoon on kehitetty 7 yliopiston ja tutkimuslaitoksen kanssa WelFur-turkiseläinten hyvinvointiohjelma, joka on otettu käyttöön vuosina 2015–2019. Euroopan komissio tunnusti WelFurin vuonna 2019 ensimmäisenä tuotantoeläinten hyvinvointia koskevana ohjelmana komission ei-sitovien aloitteiden tietokannassa.

2.6 Suomessa turkiseläinten hyvinvointi on tiukasti säädeltyä

Suomessa turkiseläinkasvatus on vastuullista alkutuotantoa, jossa huolehditaan sosiaalisesta, taloudellisesta ja ympäristöllisistä vastuista. Suomalaisen turkistalouden perustana on jo nyt eläinten hyvinvointi.

Turkistarhaus on samanlaista, lainsäädännöllä säädeltyä tuotantoeläinten pitoa kuin muutkin eläinten alkutuotantoon liittyvät teollisuuden alat.

Suomessa turkisteollisuus on hyvin pitkälle säänneltyä, ehkä maailman tiukinta jo nyt, ja eläinten hyvinvointia ja mm. turkistilojen ympäristövastuuta säätelevä lainsäädäntö on erittäin vastuullista varsinkin muihin maihin verrattuna. Eläinsuojelusta turkiseläinten pidossa säädetään muun muassa valtioneuvoston asetuksessa turkiseläinten suojelusta (20.10.2011/1084).

FIFUR ajaa aktiivisesti ja oma-aloitteisesti eläinten hyvinvointiohjeistusta ja -sääntelyä kansainväliseen viitekehykseen. FIFUR:in tahtotila on jatkaa myös tulevaisuudessa toimintatapaa, jossa turkiselinkeino hoidetaan vastuullisesti ja jonka avulla vastuullisia aatteita ja tuotantotapoja viedään maailmalle.

FIFUR on aloittanut sertifiointijärjestelmän kehittämisen vuonna 2005. Sen tavoitteena on turkiseläinkasvatuksen jatkuva kehittäminen. Suomalainen turkistilaserifiointi on laatu- ja ympäristöjärjestelmä, joka korostaa vastuullisuutta, jäljitettävyyttä ja läpinäkyvyyttä. Suomessa on muun muassa olemassa seikkaperäinen seurantajärjestelmä, joka mahdollistaa lopputuotteen jäljityksen turkistilalle saakka. Kansainväliset vaateteollisuuden toimijat arvostavat tätä suomalaisen huutokauppayhtiön rakentamaa järjestelmää, jota ei muualla ole yhtä tarkasti tehty.

Suomalaisen turkisteollisuuden voidaan katsoa olevan alkutuotantona ”omissa käsissä” ja täysin Suomen lainsäädännön piirissä. Suomessa turkisteollisuus on hyvin vahva, kannattava ja perinteisesti myös syklinen elinkeinoala, eikä se saa valtiolta erikseen tukia (pl. vähäiset tuet tarhojen bioturvainvestointeihin sekä maatalousyrittäjien lomitustuki).

Turkiselinkeinon lainsäädäntöä on edelleen mahdollista kehittää niin, että turkistuotantoa voidaan jatkaa uusilla vaatimuksilla ilman, että se johtaisi elinkeinon lopettamiseen.

FIFUR näkemyksen mukaan paras lopputulema asiassa olisi se, että FIFUR ja eri eläinoikeusjärjestöt voisivat yhdessä jatkaa sääntelyn kehittämistä myös tulevaisuudessa.

2.7 Turkistuotanto on Suomelle merkittävä vientituote ja verotulojen lähde

Suomalainen turkistuotanto on taloudellisesti merkittävä elinkeino. Elinkeino tuottaa Suomelle merkittävästi vienti- ja verotuloja, ja tarjoaa työpaikkoja maaseudulla.

Turkiselinkeino on alkutuotannosta aina valmisturkiskauppaan Suomelle puhdasta vientiä. Turkisalan viennin arvo oli yhteensä **303 miljoonaa euroa vuonna 2023**. Parhaimmillaan turkistuotannon **arvoketjun verokertymä Suomelle on noin 100 miljoonaa euroa vuodessa**. Monet turkistuotantoalueella sijaitsevat kunnat ovat riippuvaisia elinkeinon tuomista tuloista, ja tuotantoa sijaitsee usealla muuttotappiokunnan alueella.

Turkistuotantoa ei tueta valtiontuin (pl. vähäiset, rajoitetut investointituet tarhojen bioturvainvestointeihin sekä maatalousyrittäjien lomitusuki), ja tältä osin se eroaa maatalouden muusta alkutuotannosta.

Suomessa on paitsi maailman paras alkutuotanto, myös maailman suurin turkishuutokauppa. Turkishuutokauppa harjoittaa **suomalainen Helsingin pörssiin pörssilistattu yhtiö Saga Furs Oyj, jonka kotipaikka on Vantaalla**. Saga Furs Oyj:n omistus ja määräysvalta on suomalaisilla osakkeenomistajilla.

Jos turkistarhaus lopetetaan Suomessa, tulee valtion *de facto* korvata täysimääräisesti tuotantolaitokset-, infrastruktuurin ja diskontattu kymmenien sukupolvien turkistuotannon kansallinen kokonaisarvo. Ennakkotapauksia vastaavasta ei Suomessa ole, mutta yleisillä laskentamalleilla kokonaiskorvauksen määrä on vähintäänkin **noin 1,2 miljardia euroa**. Lisäksi, jos Saga Furs Oyj:n liiketoiminta tuhtuu turkistarhauksen kieltämisen myötä, on myös Saga Furs Oyj oikeutettu mittavaan vahingonkorvaukseen.

Turkisteollisuus on alkutuotantoa, joka tuottaa Suomelle huomattavan määrän vientituloa ja työllistää muuttotappioalueilla. Mikäli turkistarhaus kielletään, menettäisi Suomi tämän seurauksena hyvin vahvan turkistuotannon sekä merkityksellisen elinkeinon, ja Suomi päätyisi tukemaan muiden maiden turkisten alkutuotantoa.

2.8 Suomessa zoonosiriskisääntely on maailman tiukinta

Yhtenä kansalaisaloitteen perusteena on turkistarhauksen yhteys kansallisterveydellisiin riskeihin uusien pandemioiden syntymisen kautta.

Turkistarhaukseen liittyvät zoonosiasiat on aina hoidettu yhteistyössä viranomaisten ja tiedeyhteisöjen kanssa. H5N1-lintuinfluenssan yhteydessä turkistarhat ja niissä työskentelevät henkilöt noudattivat kaikkia lakeja sekä viranomaismääräyksiä ja -ohjeita. Vuonna 2024 ei ole todettu yhtään H5N1-tartuntaa.

Turkistuotantoon tautiuhkaa on monin tavoin liioiteltu. Riskit, jotka liittyvät epidemioihin, ovat hallittavissa samoilla keinoilla kuin muussakin maatalouden alkutuotannon eläinkasvatuksessa. Suomessa tai maailmallakaan ei ole todettu yhtään turkiseläimen tautia, joka olisi tarttunut ihmiseen. Kun huomioidaan nykyiset suojavarusteet, tämä riski voidaan myös poistaa.

FIFUR on jatkuvasti parantanut omaa sertifiointiohjelmaansa, jossa zoonosiriski on keskiössä. Suomalaisen turkistuotannon zoonosiriskisääntelyn voidaan katsoa olevan maailman tiukinta. FIFUR on

muun muassa kehittänyt omarahoituksella koronarokotteen minkeille yhdessä Helsingin yliopiston tutkijaryhmän kanssa. Rokotteen kehittäminen aloitettiin vuonna 2020 ja vuodenvaihteessa 2021–2022 kaikki Suomen siitosminkit olivat rokotettu koronavirusta vastaan.

Turkisala ja sen elinkeinonharjoittajat ovat kauttaaltaan hyvin valmistautuneita uusien mahdollisten zoonositaution uhkaan. Lisäksi turkisalalla on jo huomattava kokemus epidemioiden hallinnasta.

3. YHTEENVETO

1) Kansalaisaloitteen mukainen laki estäisi turkistuottajien elinkeinovapauden toteutumisen ja rikkoisi perustuslain elinkeinovapauden ydintä.

2) Kansalaisaloitteen mukaisella lailla Suomi tukisi lailla ulkomaista turkistuotantoa maissa, joissa eläinten hyvinvointi ja zoonosiriskit ovat heikommin säänneltyjä.

3) Suomi menettäisi kansalaisaloitteen mukaisella lailla merkittävän vientitulon (parhaimmillaan satoja miljoonia euroja vuodessa, keskiarvona vuosilta 2010–2023) ja verokertymän muuttotappioalueilla, ja joutuisi maksamaan lopettaville turkistuottajille hyvin merkittävät taloudelliset korvaukset (noin 1,2 miljardia euroa).

4) Viisainta olisi pitää turkistuotannon alkutuotanto Suomessa ja jatkokehittää lainsäädäntöä yhteistyössä, kuten tähänkin asti.

5) Sikäli kun aloitteen käsittely MMV:ssa jatkuu tarkoituksena antaa toimeksianto hallitukselle, tulee MMV:n kattavasti arvioida vaihtoehtoisia tapoja eläinten hyvinvoinnin lisäämiseksi ja sen jälkeen pyytää PeV:n lausunto aloitteesta. Käsityksemme mukaan aloitteen toteuttaminen loukkaisi perusoikeuksia (elinkeinovapaus, omaisuuden suoja) ja olisi ristiriidassa sen kanssa, että julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Vantaalla, 13. marraskuuta 2024

Marja Tiura

Marja Tiura, toiminnanjohtaja

Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liitto ry FIFUR